

FORMALINE HEEFT ZIJN LANGSTE TIJD ALS **KLAUWBADMIDDEL** GEHAD. ALTERNATIEF DIGIDERM BLIJKT IN EEN VELDONDERZOEK EFFECTIEF TEGEN MORTELLARO TE ZIJN.

Ook zonder formale Mortellaro de baas

VEEHOUDERS willen graag af van formaline voor voetbaden tegen klauwaandoeningen. Formaline is schadelijk voor de gezondheid. Zoals de Nederlandse en Europese regels er nu voor liggen is de erkenning van formaline als voetbadmiddel binnen een paar jaar verlopen. Reden genoeg om op zoek te gaan naar alternatieven. En die zijn er volop. *Boerderij* kwam eind vorig

jaar in een onderzoek op minstens 18 vervangende middelen. Deze middelen worden echter maar beperkt ingezet, omdat de werking tegen met name Mortellaro niet via onderzoek bewezen is.

Veldproef met Digiderm

Daar komt nu verandering in. De Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) heeft samen met Wageningen UR het van origine Zweedse klauwbadmiddel Digiderm in een veldproef onderzocht. Op een bedrijf met 120 melkkoeien is Digiderm in een gescheiden voetbad vergeleken met formaline. Bij de start van de proef had 19 procent van de koeien last van Mortellaro.

In het gescheiden voetbad gingen de koeien aan de linkerkant vijf dagen in de week door de Digiderm-oplossing en rechts een dag per twee weken door de formalineoplossing. In het linkerbad werd 1 liter Digiderm gemengd met 50 liter water en 1 kilo kopersulfaat. Het rechterbad bevatte een 4 procent formalineoplossing (conform het standaardadvies). De linkerpoten gingen dus door de Digiderm en de rechterpoten door de formaline.

Aan het begin van de proef en daarna elke vier weken zijn de achterklauwen gescoord op het voorkomen van Mortellaro en stinkpoot en is het effect van de verschillende klauwbaden vergeleken. Aan het eind van de vier maanden bleken nog 17 koeien mortellaro te hebben. Bij die 17 koeien was de verdeling van zieke klauwen zo dat er maar drie dieren aan de linkerkant last hadden en 14 koeien aan de rechterkant. Dit verschil is te verklaren uit het feit dat bij formaline aan het eind van de test nieuwe besmettingen waren ontstaan en bij Digiderm niet. Het aantal koeien dat van Mortellaro genas lag voor beide middelen gelijk. De kans op het krijgen van een besmetting aan de Digiderm-kant lag lager, namelijk 2,7 keer.

Ook Hoof-fit Bath effectief

Van de vele alternatieven op de markt is Digiderm tot nu toe het enige in Nederland onderzochte middel. Wel is er een soortgelijk product op de markt dat in het buitenland is onderzocht. Aanbieder Intracare biedt met Hoof-fit een hele verzorgingslijn aan waarvan het klauwbadmiddel door de Universiteit van Nantes in Frankrijk is onderzocht op 51 melkveebedrijven. Het onderzoek is in de afrondende fase.

Uit de voorlopige uitkomsten van het onderzoek blijkt dat Hoof-fit Bath preventief maar ook curatief werkt. Op de bedrijven waar Hoof-fit Bath tweemaal per maand is gebruikt, is het aantal ernstige gevallen van Mortellaro met 42 procent teruggedrongen.

Bij intensief gebruik (starten met eenmaal per week behandelen en daarna terug naar twee keer per maand) daalde het aantal met 100 procent.

De test loopt nog tot het eind van dit jaar om de effecten op langere termijn in kaart te brengen.

Vaker klauwbad toepassen

Het standaard formaline-voetbad wordt een dag per twee weken uitgevoerd. Het gebruik van een middel als Digiderm wordt vaker geadviseerd. In de proef is uitgegaan van vijf dagen per week, maar bij een lichtere besmetting van Mortellaro kan drie dagen per week ook. Als onderhoudsbad voor bedrijven met weinig problemen is een dag in de week toereikend. De kosten wil klauwgezondheidsspecialist Menno Holzhauser van de GD nog onderzoeken. Uit een berekening van *Boerderij* kwam Digiderm eind vorig jaar op €83 per bad. Holzhauser wil de kosten voor het gebruik van het middel afzetten tegen de kosten die een melkveebedrijf kwijt is aan klauwgezondheid.

Aandeel kopersulfaat verwarrend

Opvallend is dat het Digiderm-voetbad wordt aangemaakt met een kilo kopersulfaat bij 1 liter product in 50 liter water. Terwijl kopersulfaat niet meer gebruikt mag worden als biocide, dus als middel in de strijd tegen Mortellaro. Maar volgens Holzhauser mag kopersulfaat wel gebruikt worden als preventief middel voor sterkere klauwen. „Het advies is een kilo kopersulfaat per bad, maar als het met minder of zelfs zonder kan, moeten veehouders dat zeker doen. Hierover overleggen we nog met aanbieder Agrinovations en mogelijk gaat de GD hier ook nog naar kijken.”

Anne-Marie van der Linde

FOTO: JAN SIBON

Koeien die een klauwbad met Digiderm krijgen, hebben minder kans op een nieuwe Mortellaro-besmetting.